

KUTSADURA ETA INTERNET JASANGARRIA, LIKE-TIK LIKE-ERA

Euskarabildua teknologia eta komunikazioaren inguruko jardunaldien XI. edizioa egingo da urriaren 28an Donostiako San Telmo Museoa, goizetik eguerdira arte. Euskal Herriko zein nazioarteko bederatzi hizlarik hartuko dute parte bertan, ondoko izenburua abiapuntu: “Zenbat kutsatzen du like batek? Mundu osorako internet jasangarrirantz”.

 MIKEL EIZAGIRRE

Larrialdi klimatikoaren auziak agenda politikoan lehentasuna irabazi du aspaldion; “gizadiak inoiz aurre egin behar izan dion erronkarik handienetarikoa”, Euskarabilduaren antolatzaileen hitzetan. Bide horretan, kutsaduraren eta jasangarritasunaren kontzeptuak informatikaren eta telekomunikazioen esparrura ekartzeko asmoa du aurtengo egitarauak.

“Frutak plastikoz inguratuta ikusten ditugu supermerkatuetan eta asaldatu egiten gara -arrazoi osoz-. Ordea, sarean segundoro mugitzen ditugun milioika datuek duten eragin ekologikoa ez dugu ikusi ere egiten”. Antolatzaileek dioten moduan, abian den digitalizazio-prozesu bizkorra ez du uzten horren jasangarritasunaren inguruan hausnartzeko aukerarik. Hori ez ezik, XXI. mendeko bigarren hamarkadako testuingurua “muturreko desberdintasun sozialek” ere ezaugarritzen dutela gogorarazi dute. Halaber, azpiegitura teknologikoez horretan guztian duten eraginaren inguruan pentsatzeko tartea eskainiko du Euskarabilduak urriaren 28an, besteak beste. “Munduaren amaiera distopikoetatik harago, etor-

kizun posible desiragarriak” aztertuko dituzte batez ere, fokua alternatiben eraikuntzan jarrita.

HURRENKERA INFORMATIKOA

Jardunaldiak hainbat galderari erantzungo die, gako nagusi batzuk eskaini asmoz. “Internet jasangarria eraikitzeke metologiez” mintzatuko dira batik bat, baina baita “Internetaren ohiko erabilerak eragiten duen kutsaduraz”, “Solar Punk” delako filosofiaz, “arbasoen teknologien balioez” edota “software librearen eta garapen jasangarriaren arteko harremanaz” ere. Hizlarien ponentziez eta ikuspuntuen elkartrukeaz haratago, martxan diren proiektu zehatzak ezagutzeko aukera izango da: Fair Phone, Onaro eta Reciclanet, hain zuzen ere.

HIZLARIAK

Donostian izango dira Sandra Perez Iametzak komunikazio taldeko kidea, Kris De Decker *Low-tech Magazine* aldizkariaren egile belgikarra, March Momentanea Guatemalako Ziberfeministen elkartearen kidea, Spideralex Donosteko kolektiboaren sortzailea eta Beñat Ira-

suegi Talaios Kooperatibako kidea. Bestalde, Iratxe Achak, Xabier Igartuak eta Ivan Gonzalezek aurkeztuko dituzte FairPhone, Onaro eta Reciclanet proiektuak, hurrenez hurren.

KRIS DE DECKER

“How (not) to build a solar powered internet”, edo, “Nola (ez) eraiki eguzki-energia bidezko interneta” izenburu duen hitzaldia eskainiko du De Deckerrrek. *Low-tech Magazine* aldizkariaren edizioaz gain, horren argitalpena sostengatzen duen Interneteko zerbitzaria eguzki-energiarekin hornitzeaz ere arduratzen da egilea. Lancaster Unibertsitateko Demand Centre-en hainbat artikulu plazaratu ditu, “praktika sozialei dagokienez energia-eskaria aztertuz”. Human Power Plant proiektua ere bultzatu du, giza-energia ekoizteko aukerak aztertzen dituen arte proiektu bat. 2007an *Low-tech Magazine* sortu aurretik, zientzia eta teknologiarik buruz aritu izan zen hainbat hedabidetan, kazetari autonomo gisa. Gaur egun Bartzelonan (Herrialde Katalanak) bizi da, eta solasaldian jorratuko duen gaiaren hainbat ertz aurreratu dizkigu.

euskarabildua
TEKNOLOGIA + KOMUNIKAZIOA

#10 . 2021 edizioa
TEKNOLOGIKO BURUJABETZA

ZENBAT KUTSATZEN DU **LIKE** ♥ BATEK?
MUNDU OSORAKO INTERNET JASANGARRIRANTZ

URRIAK 28, osteguna · San Telmo Museoa (Donostia) · 09:00-14:00

INTERNETAREN KUTSADURA

De Deckerren ustez, oso zaila da sareko jarduerak ingurugiroari eragiten dion kaltea zehatz-mehatz neurtzea, Interneta “eboluzio bizkorreko arkitektura konplexua” baita. Ondorioz, ikerketetan ohikoa da kalkuluak atera orduko emaitzak desfasatuta egotea. Hala eta guztiz ere, “Internet osatzen duten makinek erabiltzen duten energia guztiaren estimazioa” egin daitekeela azpimarratu du De Deckerrek, eta bide batez, baita “makina horiek ekoizteko beharrezkoa izan den energiarena” ere.

EGUZKI-ENERGIAREKIN

Energia-iturri berriztagarriak informatikan txertatzerakoan, “web-diseinuak Interneteko energiaren erabileran duen izugarriko eragina” ohartarazi nahi du De Deckerrek. Bere hitzetan, garrantzikoena ez da energiaren jatorria, “energiaren kontsumoari mugak jartzea” baizik. Zentzu horretan, web-zerbitzaria panel fotovoltaiko txiki batekin elikatzeak “webgunea muga jakin batzuen barruan diseinatzera derrigortzen gaitu”. Bere iritziz, horixe da gaur egun falta dena: mugak ezartzea. “Ez dago ezer-

txo ere web diseinatzaileak webgune arinak eraikitzen behartzen dituenik, energia merkea eta itxuraz infinitua delako”, azaldu du *Low-tech Magazine* aldizkariaren editoreak. Bestalde, webgune arrunten kasuan, “ezinezkotzat” jo du horiek eguzki-energia bidez elikatutako zerbitzari propioetan abiaraztea. “Berritu beharra dago”, ondorioztatu du belgikarrak.

EMISIOEN MURRIZKETA

Eguzki-energian oinarritutako alternatibek isurketak murriztea posible dela

uste du, hori bai, “soilik webgune astunagoak sortzeko joera geldituz gero”. Energia-iturria aldatzeak, bere horretan, ez dakar aldaketarik, baldin eta ez bazaio energia-eskaera gorakorraren auziari heltzen. “Energia eta emisioak behar dira eguzki-panelak, bateriak, eguzki-kargaren erreguladoreak, zerbitzariak eta abar ekoizteko”, gogora ekarri du De Deckerrek. Zentzu horretan, berrikuntzaren oinarrian datzan filosofia azaldu du: “Eguzki-energia duen gure webguneak emisioak murrizten ditu, ez eguzki-energiak elikatzen delako, oso arina delako baizik”.

MUGAK

Oraindik, eguzki-energiaren erabilera egokia zabaltzeko bide luzea aurreikusten du De Deckerrek. Bere irudiko, hainbat auzik ihes egiten die energia berriztagarri hornitutako zerbitzariari. “Adibidez, gure routerrak ez du eguzki-energiarekin funtzionatzen. Hori egitea gustatuko litzaiguke, baina Internet hornitzailea da routerraren jabea eta ezin dugu energia gutxiago kontsumitzen duen batekin ordezkatu”, aitortu du. Gauza bera gertatzen omen da erabiltzaileen ordenagailu motarekin.

SOFTWARE LIBREAREN ESKUTIK

Ezinezkoa da informatika arloan alter-

Ezinezkoa da informatika arloan alternatibaren eraikuntzaren inguruan hitz egin eta software librea ez aipatzea

natibaren eraikuntzaren inguruan hitz egin eta software librea ez aipatzea. De Deckerrek oso gogoan du kode irekiko softwarearen garrantzia, eta ziur dago energiaren erabilera murrizteko duen ahalmenez. Gaur egun, hardware informatikoa “berehala” zaharkitzen da; “software berri eta astunagoaren ondorioz”, De Deckerren hitzetan. Microsoft Windowsen kasua aipatu du prozesua azaltzeko, ondoko adibidearekin: “(Microsoftek) Erregularitasunez uzten dio antzinako sistema eragileei laguntza teknikoak emateari, eta berriagoak eguneratzera behartzen ditu bezeroak”. Sistema eragile berriek, berriz, baliabide gihiago

kontsumitzen dituztenez, ordenagailu berriak behar dituzte ongi funtzionatzeko. Sortzailearen aurreikuspenen arabera, kode irekiko softwarearen erabilera zabaltzeak kontrako norabidean aurrerapausoa ekarriko luke, hardwarearen zaharkitze-prozesua motelduz. Horrekin batera, “makina horiek guztiak ekoizteko energia-iturri berriztagarri gutxiago” baliatu beharko lirakeela azaldu du.

BIDERAGARRITASUNA

Askok ezinezkotzat jotzen du energia berriztagarriak eskala handian erakitzea. De Deckerrek ez du zalantza izpirik: “Teknikoki behintzat, proiektu horiek goi-teknologiako alternatiba guztiak baino errealistagoak dira, merkeagoak direlako eta energia zein material gutxiago behar dutelako”. Erronka, beraz, honakoa litzateke sortzailearen ustetan: “Jendea beti linean ez dagoen Internetarekin motibatzea”.

IZEN-EMATEA

Euskarabilduaren saioak 50 laguneko edukiera mugatua izango duenez, beharrezkoa da bertan parte hartu nahi duen orok aurrez izena ematea. Guztiz doakoa da, epea irekita dago eta www.euskarabildua.eus webgunean bertan egin daiteke. ●